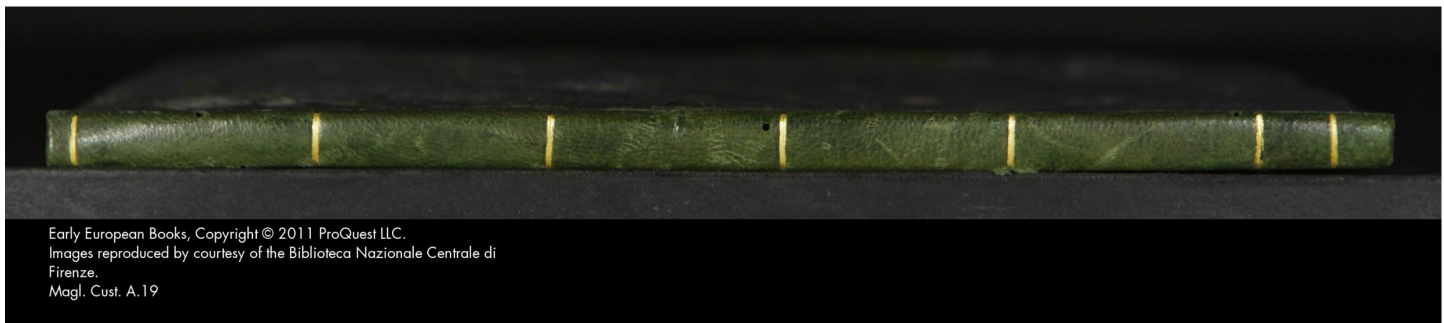
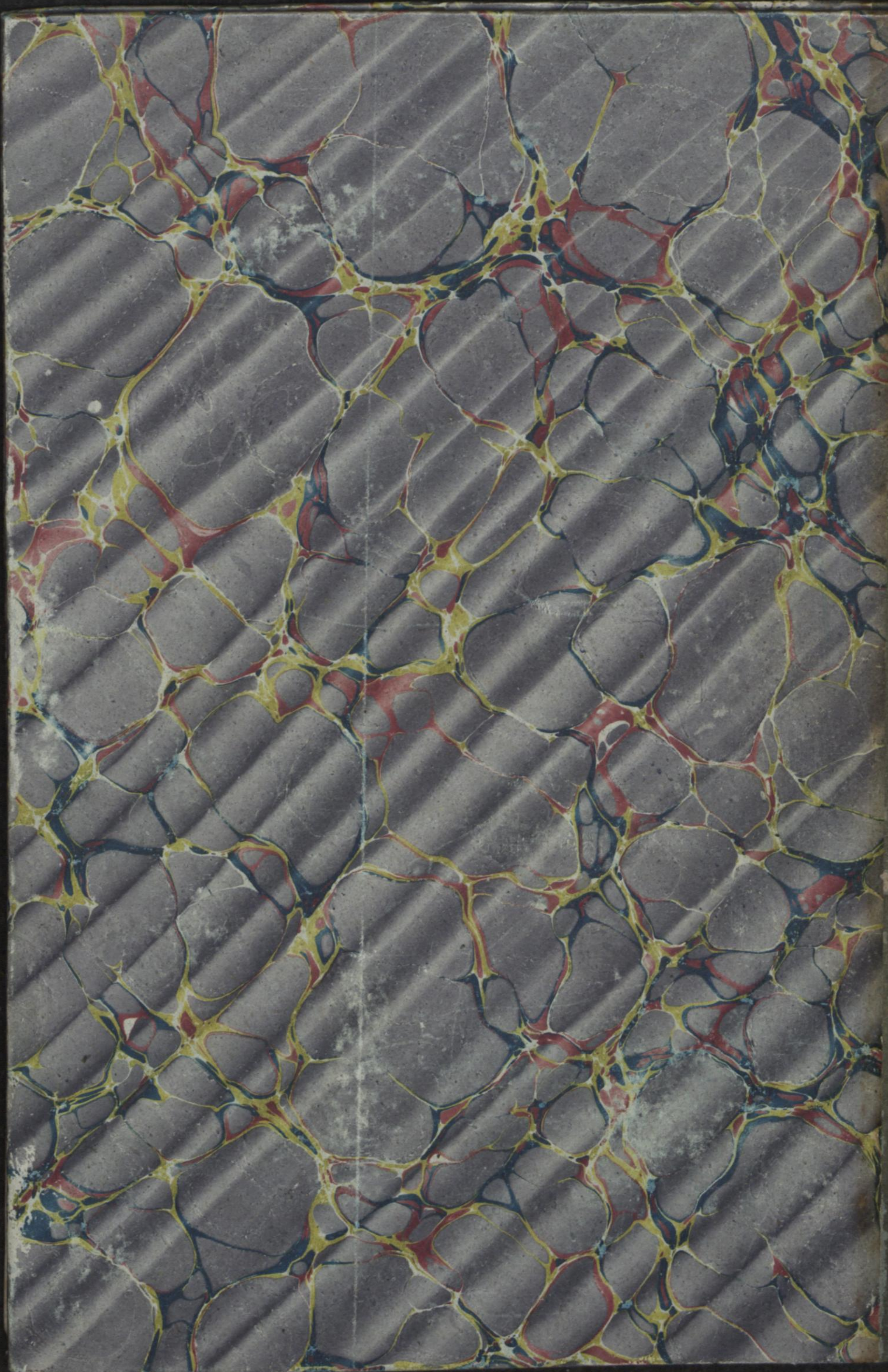
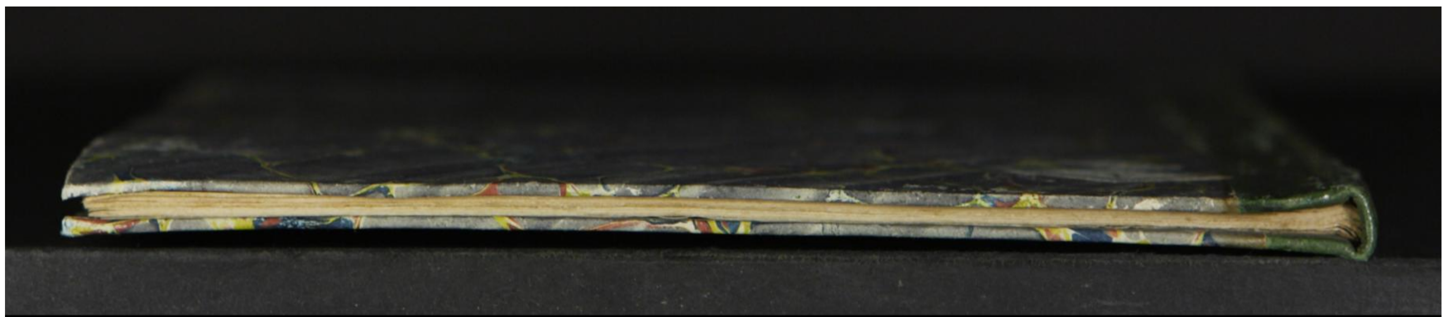
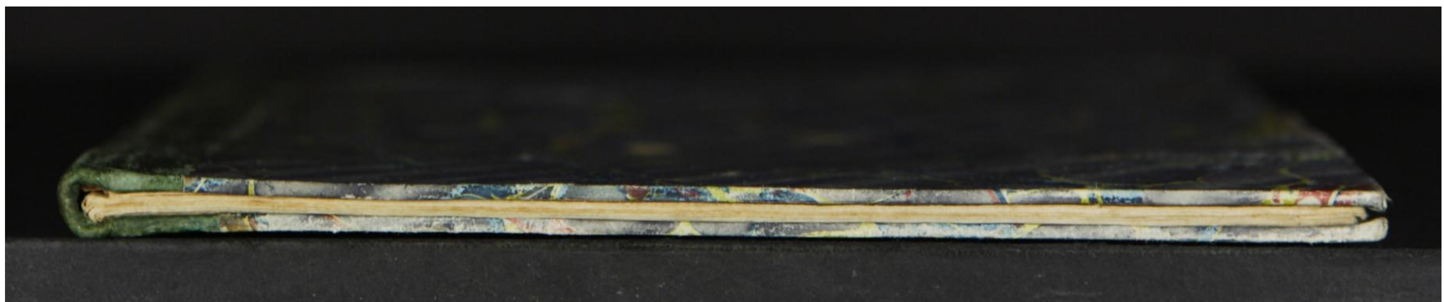

A.
Cust.
19











Laudinii Equitis Hierosolimitani ad Francinum Beltrandum comitem in epistolas magni Turci pre facio.

Pistolas a me nuper in lucem editas: ad quē potius mitterem Francine: quaz ad te: habui neminem. in quibus non tam mihi laus scribendi: q̄ uoluptas quesita est. Nam cum mei gratia colligēdi Cicianum Campanie oppidum secessissem: has quidem per ocium minus accurate scriptas edidi. vt et tibi sollicitudinis & studiorum rationem non inuito redderemus. Cōmentarios vero: quos olim ad summum pontificem scribere agressus fuerā: vt in aliud tempus remitterem: suscepti operis magnitudo effecit. At scio me tamen in hac te multoruz maledictis exponere. Adeo peruersa hominum ingenia sunt: vt nemo ex conscientia recti sed frontis arbitrio quisq̧ iudicet. Sic vbi iam pridem verum amisimus: hoc d̄ me posteris iudicium relinquo. Nunc pueri nasum rinocerontis habent.

Argumentum epistolarum.

Maumetes Turcorū Imperator: cui postea ex magnitudine rerum gestarum magn9 Turcus cognomēto fuit: Cum Asia potiretur: auctis paterni regni viribus: in Europam copias ingentes per Elespontuz classe traiecit: quibus mox Bizancium nobilissimam Constantini vrbem vi captam expugnauit. Missiaz vero vtramq̧ Galathas: Thraciam: Achoraz: Peloponessum: Acarnanes: Etholos: Ambrachiā: Epy



metatorib9 ipediméta secuti ad sex milia referunt. ar
ma etiaз cui9cp generis ad vsus castroꝝ affirmāt. ga/
licos toraces: numātia hispanoꝝ scuta: latías ocleas:
sagitta s cydonū cretēses: arc9 pticos: & egiptioꝝ sa
rissas. Hec tibi oīa p speculatores nostros q̄ diligētis
sime cognita nūtiam9. Quis. n. aduers9 eū temere qc
quā audeat: q cū dis ipsis de īperio certare uideatur.
aut qsnā rebus suis cōsulere nō curet sedulo ob īcuri
am faciliter pituris. Turcus Sexuari.

Que nobis d̄ appatu зancassāi p legatos significasti
multū quidē nostrorū aīos auxere. quibus ad diripiē
da hostiū castra spes longe melior ac belli fiducia ac/
cesserit. pellices uero gēmas atcp exercitus ornaméta
nihil ad victoriā cōferre existio: que cū hostibus īpe
dimēto sint: nostrorū potius aīos ad p̄dā accēdere ui/
dētur. Nec tamē d̄ appatu regio nec deliciis contēdi
mus: sз d̄ victoria ac militū uirtute quibus regna pa
ri solēt. copias adeo īnumerabiles facile cōtēnimus.
Impita. n. multitudo ad fugā promptior ē quam ad
uictoriam. Soldanus Turco.

Cū tot uscp victorias rerū gestarū magnitudinē ipse
de te audiā: nulla quidē ratione satis adduci possum:
hec uel tua uel militū uirtute geri: sз fortūa profecto
que in oī re dominatur. necp tamē ipse tuis laudibus
īuideo. Quis. n. virtutē etiam in hoste non probet: Sз
ea quippe ē rerū hūarū ībecillitas: ut nisi cūcta fati
necessitate regantur: fortunę potius oīa ludibrio ex-
posita sint: q̄ uel prudētia hoīm aut consilio recte gu

hernari queant. Turcus Soldano.

Lõge quidẽ aberras: si eos qui res cõsulto agũt: fatis oĩa credere existĩas. uirtus profecto nũq̃ fortũa regitur: sʒ rõ ip̃a animi est: q̃ in cũctis domĩatur. & q̃ ceteris aĩantib9 ad eos propius accedam9. Tu uero tamẽ eoꝝ q̃ tot ac tãta gessi9 rõnẽ accipe. si nobis speculatores & uigiles nõ desũt: si nobis etiã miles ueteran9 adest. si tyro quis ex oĩ nũero delect9. si p̃terea exercit9 ingẽs uicere assuetus: uici uero nũq̃ʒ: & q lõgas hyemes sub pellib9 durissĩe agat: ac maxĩs itinerib9: p̃iculis: laborib9 & uigiliis terra mariqꝫ expositus sit. nullaqꝫ bellãdi ĩtermissiõe fatigat9: & cuius acies nũq̃ʒ loco cesserit. ac nẽo pedẽ referre audeat. & q frigoris: estus: ac ĩedie patiẽtissimus sit. nec fract9 in aduersis: nec ĩ secundis elatus. & q mala postrẽo oĩa uirtute sup̃auerit: & lõginq̃ domo militia tot ĩnumeras orbis gẽtes & ĩcredibiles sepe hostiũ exercitus fuderit. cuius & ip̃e gr̃a vniuersi pene oriẽtis imp̃ator ↄstitut9 sũ. Si hęc igitur oĩa fortunã vocas: et casu euenire: fateor cũcta equidẽ fortũe ludibrio agi.

Turcus Pontifici Romano.

Corinthũ Achaię nobilissimã: etholos: Acarnanes: Macedoniã atqꝫ oẽʒ Peloponessũ armis ĩuasim9. vicos p̃terea: agros: & oppida late incẽdio d̃populati: vt mox in italiã bellũ trãsferamus. hec tibi oĩa cũ summo xp̃ianoꝝ metu ac detrimento nũciamus.

Pontifex Romanus Turco.

Qđ gręciã omnẽ ferro igneqꝫ vastaueris: nõ taʒ cru

delitatē in hac re tuā:q̄ tot vrbiū direptiones ulciscipamus. neq̧ etenim victor hostibus ignoscere poteras: qui tuis etiam īmanitate scelere ac libidine nūq̄ʒ pepcisti. nec eniʒ piū fasue quicq̄ apud hoīes esse potest: cui neglecta religiōe: deus in contemptu sit. nos tamen uero nullū a te bellū in italia metuimus. facile enim scelerata hominū arma contempnit: qui dei numine ac p̄sidio tutus est.

Turcus Pōtifici Ro.

Frustra p deos īmortales nobiscū agis: qui nec tecū de pietate: nec de religione: nec iusticia: sed de impio contendimus. vter armis victor extiterit: iustior eidē belli causa debebitur. crudelitatem uero: ac etiam scelera: quę duo nobis grauissima obiecisti: ideo in captiuos exercemus: ut eū esse me re quidem expiantur: quem verbis homines predicant.

Pontifex Romanus Turco.

Et si tecū nobis iustissima belli causa est: non pari tamen scelere: uel etiam ipsa libidine regnandi: sed pro tuenda hominū libertate arma sumpsimus. quis eniʒ mores tyranni perditissimos ęquo animo ferat: nāq̧ quod plerūq̧ in ceteris usu euenit: ut uel metu uel odio: nonnūquam etiaʒ ira in subditos acerbiores reddantur. ipse omnibus sponte immanior es: qui crudelitate potius q̄ʒ victoria gloriaris. ac ea tanquam parum sit admisisse. captiuis etiam semper calamitates exprobasti. meritas igitur penas exsolues. vltor enim scelerū deus: uīdicte tarditatē supplicii grauitate compensat.

Turcus Venetis.

Ad patras ingenti cũ exercitu veni·uidi· & uici· hęc uobis cũ maximo rei publicę detrimento nunciamus

Veneti Turco·

Nec belli usu: nec uirtute militum: sed nos fortũa ad patras superasti: quę cum minime sit in potestate ho- minum sita: eandem ipse rerum uicissitudinem: qua nunc leuissime omniũ stolidissimus gloriaris expecta parum enim laudis uictoria habet: in qua plus fortu nę ludibrio actum est: quam hominũ uirtute seu con silio prouisum.

Turcus Gręcię magistratibus·

Non pigebit uos tandẽ ab armis discedere: quos to- tiens a me victos acie: bellum adbuc reparare audio victores.n.arma decet inferre. victos quidem obtem pare legimus·tutius igitur essẽ uobis ducimus ęquas pacis conditiones accipere: quam si rursũ a me bello supati: pacem simul & arma ammiseritis. nam sera nimis est: post cladem deliberatio.

Gręcię magistratus Turco·

Nec prius ab armis discedem9: q̃ tecũ bello cõgressi propulsẽus ĩiurias: qb9 nos abste victos fuisse totiẽs tua ex demẽtia gloriaris·dubios.n.reꝝ euẽtus: & cõ- munẽ belli fortunã non ignoras·pacẽ vero quã ut vic tis obtulisti recusam9·mĩe qdẽ rei gerẽdę cõsilia apđ hostes q̃renda sunt.

Turcus Venetis.

Classe vestra: quam ad belli naualis vsum maximaꝫ comparastis: Litie maritima infestari audio: ac vos late regni mei fines depopulatos: Athaliam Pam-

philie vrbẽ armis circũsedisse. videte obsecro quos tã dẽ exitus hec habitura sint. aliena temere oppugnat: q egre sua bello tueat̃. vos nãq; post amissã calcidez seruare poti9 rẽpub. ac noĩs dignitatẽ r̃tinere oportet q̃ armis impiũ q̃rere. Veneti Turco.

Nec peloponessus nec calcis eqdẽ ip̃e iã p̃dẽ bello amisse: nos ab oppugnatiõe p̃terrẽt: q̃s nõ ip̃a uirtute militũ nec viribus expugnatas: s3 facta nr̃oꝝ deditione ĩ p̃tãtẽ r̃degisti. nos tamẽ q nõ armis p̃sidiã: sed victoriã q̃rimus: oĩa tuis ĩfesta mari ac terra classe reddidimus. nec. n. ad generosi p̃ncipis aĩos uirtute accedit: q nõ iure belli captas urbes: s3 insidiis proditas in deditionẽ accepit. Turcus Genuensibus.

Audio menedoꝝ vr̃os ap̃d ciues graui mei noĩs cõtumelia sepe cõtionari: tãq̃ nos iniuria aliq̃ maledicẽdo afficiat. erratis uehemẽter. nõ. n. maledictis uobiscũ: sed armis contẽdimus. atq; is de se facile rumores in hoste cõtẽnit: q regnãdi libidine nullã iã p̃dẽ ap̃d hoĩes ĩfamiã declinauit. Genuenses Turco.

Nec patrũ auctoritate menedorus: nec vrbis d̃creto ciues te nr̃i probris oĩbus insectant̃: s3 p̃uato quodã & ĩexpiabili odio: quo tibi oẽs ad iniuriã prouocasti nos uero nõ maledictis iniurias: sed armis propulsamus. paꝝ tamẽ nostra s̃nĩa rei conducit: qui de te ferantur ĩ contionibus rumores. nullam quidẽ honesti rationem exigit vitę male acte turpitudo.

Turcus Naritiis.

Dementiã uestram: non belli metũ accusamus naritii:

qui a me uobis arma ultro inferri psuasi estis: tanq̃3 nũc sibi in mures p̃dam leo meditetur. nõ pudet uos igitur culices in elefantem confligere.

Naritii Turco.

Vtinã uilis p̃dę naritios cõtẽneres: ipi.n.ad uires parũ tuas respiceremus. sed nobis ignosce tot mala in hoste ppessis. nos quidem p̃terita: futuroꝝ rationem habere compellũt.

Turcus Corcyrẽsibus

Fassi mihi estis ĩiuriã corcyrẽses: q ambrachię fines & late acarnanũ agros depopulati: oĩa in p̃dam diripuistis. cũ tamẽ ipe uobis totiẽs antea ignouissẽ. s3 q p̃us ĩiurias ĩtulere: grauiores ipi expectẽt necesse est

Corcyrenses Turco.

Erras uehemẽter: si nos tibi fassos iniuriã tantũ existimas. nec tuoꝝ clades & belli d̃trimẽta intulisse. nos idõ aduersũ te p̃us arma sũpsimus: ut grauiora in hostẽ moliamur. neq3.n. tyranni crudelitatẽ ferre ęquo animo possumus: qui nullo imanitatis scelerũ ac libidinis genere ommisso: vim omnibus attulerit.

Turcus Regi Ciprorum.

Ad kalendas sextiles cũ exercitu in ciliciam pueni: ut tharsiam vrbẽ opulentissimam expugnarem. lupũ vero classis tue legatũ: non longe a phreatis captũ occidimus. tu igitur: qui paternũ regnũ adeptus es: nũc fortũę leuitatẽ metue. nihil in hũanis rebus diuturnũ atq3 idem fęlix esse potest.

Rex ciprorũ Turco.

Cũ bello ciprũ repetere3: nullis paterni regni viribus hoste3 ad Ceraumia vici: qui tũc meorũ ope d̃stitutus

apđ carras exulabā·mox tamē insulā pua manu īgres
sus:īcredibiles hostiū copias supaui.ut me qdē oēs
Euagorā anteisse pdicarūt·nos igitur oīa cōsulto ge
rimus:ac militū uirtute·nec tā bene gestis gloriamur:
q̄ȝ futura prouideam9·tibi uero psertim fortūa longe
metuenda est:qui tot rerū successibus ac nimia usus
fęlicitate videaris·nā oīa fatis cōmittere:nō tā homi/
ni incertū est:q̄ȝ sepe temerarium.

Turcus Methonensibus.

Nec vrbē uestram methonenses oppugnare:nec ta-
men ab exercitu nostro tutā esse volumus:donec bel
li diuturnitate:ciues in odiū arma uerterint·sic·n uali
tudine semp aduersa laborantibus:mors nempe lan
guoris tedio exoptatior est:quam uitę longitudo.

Methonenses Turco.

Parui siqdem sp arma fecimus:quę ignauis terrorē:
fortibus vim nullam afferant·tu tamen esse de nobis
sollicitus desine:qui sine hostiū consiliis:aduersa prę
ferre didicimus·scito pterea nūq̄ arma in odiū uerti:
quibus aduersus tirannū patriam libertatem pentes.
ac liberos egregii ciues tueantur.

Turcus Coronensibus.

Nō pudet uos coronēses ter ad mantineā acie supa
tos vires & exercitus repare·an ne ideo bellū sp ge-
ritis:ut vinci totiens sero peniteat·si uero pacis obti
nendę gr̄a in nos arma sūpsistis:timori vr̄o ignosci9
Si rebus afflictis uīcēdi spe:insaniam accusamus.

Coronenses Turco.

Qui bellũ totiens in hostes moliũtur: hi se quidẽ pacis studiosissimos longe omniuʒ declarant. pax uero nulla: ciuibus aut securitas reddi potest: nisi pugna cũ hostibus cõmissa. naʒ belli sp et pacis arbitria in uictoria posita sunt.

Turcus Florentinis.

Mercatores vestri: qui galathis & in ponto negociant: ad nos thessalonicę oratum misere. vt illis vectigalia a publicanis & cõmeat9 omnes liberi essẽt. nos igitur: quibus nihil pulchrius est: quam in amicos liberalitatem ostendere: uestros ciues libertate donauimus. nam qui benemeritis de se beneficium contulit: is non tam aliquid exhibere: quam referre gratiaʒ videtur.

Florentini Turco.

Beneficiorũ magnitudine a te profecto superamur: gratitudine uero animi nequaquam. nam dignum te alipuid in ciues nostros contulisse: id quideʒ multifecimus semper. at nos uero maiora tibi uiribus referre pluris hoc esse ducimus. non enĩ magnitudine rei beneficium: sed voluntas animi officio pensanda est.

Turcus Ponticis.

Naues onerarias: quibus ueluti propugnaculis maria infestabantur: captas in Egeis ad uos remisimus neq; tamen per deos immortales ut aliquid ad gratiam contulisse uideamur: nobis multo quippe gloriosius est liberaliter in omnes plura conferre: quam accipere.

Pontici Turco.

Liberalitate in oēs vti: qd hercule aliud ē: q̃3 hoīm gratiā promereri: tu vero nauib9 ad nos remissis ex hostib9 iā ꝑdem: nūc belli socios reddidisti. adeo pulchrū est iniurias in gratiam commutare.

Turcus Cretensibus.

Turpe qdē nobis ē cretēses aīciciā colere in q̃ bellū potius aduersū nos q̃ pacē ostēditis. s3 videte q̃so: ne vobis temerariū sit: eos mox ut hostes formidarī: quos ꝑus socios nullo iure ꝯtēpsistis. multos enī sepe conatus sui penituit.

Cretenses Turco.

Et vī ui r̄pellere: ac dolū dolo nectere: nobis sp maioꝝ instituto licuit. neq3 tamē aīciciā violamus si inimicoꝝ iniurias vlciscimur. s3 quo nam pacto tu a nobis fidē exigis: qua3 ipē nemini vnquam prestitisti.

Turcus Chiis.

Tributa uobis chii r̄misi9. nā cū vroꝝ erga nos meritoꝝ magnitudinem r̄spiceremus: uos qdem esse iussimus īmunes. nō. n. ab amicis pecūię: sed fides exigēda est.

Chii Turco.

Nō qđ ꝑ tua erga nos liberalitate optauius: id. n. votis mīe asseq̄remur: s3 qđ valuim9 grās tibi īmortales habemus in posterū hoc nobis tamē solatio est: qđ facultate ab amicis non liberalitate uincimur.

Turcus Epidauris.

Abideos Phriges & Dardanos maris antea praedones nunc classe ad Milas interceptos: ac variis cruciatibus enecatos audio. Id quidem a vobis

iure belli factũ existiari·liburnicas tamẽ ac biremes ĩcendio absumpsisse turpissimũ duci9·nõ·n·bellũ vobis cũ nauib9·qd vero sentiãt:s3 cũ rectorib9 suis gerendũ est.

Epidari Turco.

Et piratas iure belli captos & liburnicas ĩcendio absumpsimus·Illos vero ꝙ nos sepe ĩcursioĩbus ĩfestarũt·has quidẽ ꝙ latrões finib9 nostris ĩuexerãt·par ergo duxius naues cũ rectoribus suis ĩcẽdere:q̃ predã nostrorũ ac spolia in asiã auexissẽt. arma·n· qbus oppugnantur pro hostibus habenda sunt.

Turcus Nauplensibus

Nõ cessabitis ab iniuria nauplẽtes:q fines acheoru3 ĩgressi:multos qdẽ mortales crebris excursiõibus in pdã adduxistis.Quo pacto·n·fieri põt: ut qui metu clausi pmãtur obsidiõe victoris agros & oppida late incẽdio vastauerĩt:sero tamẽ patrię cõsulere vidẽtur: qui despatis rebus conantur extrema.

Nauplenses Turco.

Et patrię ĩ pmis ciuiũ saluti:quibus oĩa debẽtur vitã obiecĩus·aut·n·pro dfensiõe reipublice salua nobis libertate honestissime cadendũ ẽ:aut dpulso tyrãni iugo:pristĩa3 retinebĩus libertatẽ·nihil vero pulchrius esse ducimus:quã pentibus:liberis:ac rebus postrẽo oĩbus:patrię libertatẽ anteponere.

Turcus Pãnoniis.

Virtutẽ vestrã pannonii & si bello maxima3 sepe declarastis:plus tamẽ vobis ĩcõmodi attulisse:quã boni quicquam vsum didicistis.His vero qui maiores

uiris aios gerũt:sp affuit in bello temeritas.

Pannonii Turco.

Nec belli a te cõsilia:nec armorum qbus oppugnamur rõnẽ ab hoste exigimus.satis prudentię qdẽ gerendis rebus hr̃e existiãt:qui uirtute aĩ & constantia uicto riã sibi cũ laude peperũt.

Turcus macedonibus.

Legati ad me ur̃a mandata ptulere:qbus nos ad odi um potius q̃ ad grãm puocastis.vos.n totiens uictos & supplices decere magis uidebatur pacis conditões recipe:q̃ auferre ĩpudentius.turpe qdem ẽ calamitati bus affectos supbe cũ victoribus agere.

Macedones Turco.

Nulla tecũ nobis ex equo pax esse põt:qui tueri prię libertatẽ studeamus:tu uero armis impiũ q̃rere. nec tamẽ nisi cõstanter & ĩgenue de repu.loqui possũus q pulchrius libertate nihil apd hoĩes eẽ ducimus.hoc ta mẽ cõe tyrãnis uiciũ ẽ:ut graui sp odio liberas ciui tates insequantur.

Turcus Asiaticis.

Oratores ur̃i apud zizicũ legatõnẽ exposuere. quibus re nobis hostes:uerbis quidẽ socios ad arma ostẽdi tis.aut igit̃ naues lõgas q̃ pmũ nobis subsidio mitti te:aut bellũ eligatis.neq3.n.uerbis semp aĩcorum uolũ tas:s3 cũ facto opus sit tamẽ maxĩe rebus d̃clarãda ẽ.

Asiatici Turco.

Quod multa corã per legatos pollicẽur:re ãt perpau ca exhibemus:alterum grati quippe aĩmi est:alterum ĩno pię ascribendũ.mũera uero ad te per mearchu3 misi mus:q̃ si tuis aĩs fortasse mĩora uidebũtur:nr̃is tamẽ

uiribus maiora fuisse existiabis.

Turcus Bithiniis.

Nec ad belli vsũ naues: nec pecũias ĩ tpe misistis. tarditatẽ igr̃ urã accusamus. videte obsecro: ne nobis infẽsi reddãtur: quos per negligẽtiã cõtẽnere uidemini. pstat. n. volũtaria semper ĩ hostes arma sumere: q̃ post multos ad bellũ cogi.

Bithinii Turco.

Naues ex oĩ nũero. xx. nuper incẽdio consũptas amisimus. relique uero ad maleam partim illisę scopulis: partim etiã absorpte profundo in hostiũ cõflictu perìere. pecũias vero omnes belli diuturnitate exhausimus. ignosce igitur tot fortũę calamitatibus affectis nulla. n. liberalitate vti possunt: qui extrema rerũ inopia laborant.

Turcus Delphicis.

Nec apollinis vestri oracula: nec medicię auctor esculapius vos omnino ab insania liberarent: qui rẽ adeo incõsulte gessistis: ut ne minerua quidem ipa cõsiliũ uobis in tanta dementia afferre queat. nã corporis sepe lãguores ope adhibita curantur: morbo quidem animi: uis nulla mederi potest.

Delphici Turco.

Sapientia quidẽ a rebus gerendis plurimũ distare vider̃. nobis tamen quod & medicis plerũq3 euenit: qui aliorum morbos ad sanitatem perducũt: sibi vero neq̃quam medentur.

Turcus Pergamenis.

Expeditionem aduersũ Euboicos pergameni suscepimus. Vos ideo nobis ad Marathonas occurrere iussimus. vt qui vestram semper erga me fidem

opportune declarastis: nũc etiã cũ op9 sit celeritatem ostẽdite. Duplex illis grã debet̃ q in dando nõ solu3 beneficio liberales: sed etiã prõptissimi in exhibẽdo videant̃.

Pergameni Turco.

Classe ingenti ad bellũ proficiscĩur. vt vires nõ solu3 tuas augeãus: s3 calcidẽses forti9 oppugnẽtur. illis tamẽ grę nequaq̃ habẽde sũt: q cũ possint qđ iure debent liberaliter exhibeãt.

Turcus Mithelenis.

Fides vestra mitheleni & si omni tẽpore nobis perfecta est: nũc eã tamẽ maxĩe omniũ declarastis: quos quidẽ vrbis portas hostib9 occlusisse audio. non enĩ aliorum pfidiam libenter imitamini: qui nouis semp rebus student. adeo pulchru3 uobis est amicicię iura simul tueri atq3 armis patriam defendere.

Mitheleni Turco.

Bithinei: quibus extincta omĩno republica sub tyrãnide ppetuo agendu3 est: sati9 in potestate vni9 esse duxerũt: q̃ multo4 regna expiri. fidẽ igit̃ nostra3 in hac re nõ tã probare debes: quã admirari prudentiã nõ enĩ eos libenter imitamur: q morbo incurabili laborantes: multos sibi medicos adhibẽt. nullã tamen ad crebra remedia corporis valitudinem recipiunt.

Turcus Amazonis.

Si pro tuẽda ciuiũ libertate amazoni bellũ aduersus me suscepitis: nõ tã vos ipse hostes iudicarẽ q̃ egregios ciues pro pr̃ia liberis: ac pentib9 arma sumpsisse. S3 nulla qdẽ rõe psuaderi valem9: eos nũc viro4

impia recusare: quos olim regna foeminarum tam diu ptulisse audio. Amazonii Turco.

Amazonidū regna: quę nobis ad contumeliam obicere videris: nos minime quidem aliis parere hortātur. turpissimū enim ducimus: uiros foeminarum uirtute superari. eos igitur inuictos armis & principatu dignissimos arbitrare: apud quos etiam mulieres imparare didicerint. Turcus Illiricis.

Nec vrbem uestrā armis tueri: nec diutius obsidione premi sustinetis. aut igitur uictis leges accipiendę sunt: aut arma tyranni propulsanda. dementiū sane est omnibus sociorum auxiliis: atq; ope destitutis: cum reipublice detrimento bellum protrahere.

Illirici Turco.

Cum nobis semp animos ad retinendam libertatem affuisse non ignores: spes adhuc nostras libenter amplectimur. neq; uero in deterius labi fortuna potest: ubi afflictis rebus opem afferre nequeas.

Turcus Rhodiis.

Si vobis eadem Rhodii quę animi est virium quoq; magnitudo par esset: uos longe quidem omnium inuictissimos ducerem. Sed cum viris equis armis pecuniis & cōmeatu bella parentur: vestram magis fortunam respicere oportet: quam nos temere in pugnā lacessere. minime enim par ratio uidetur: hostem posse animis atq; eundem uiribus superare.

Rhodii Turco.

Et vires nobis atq; animos semper affuisse: multis

ac maximis tuorum cladibus non ignoras. omniaq; ad necessarios rerum usus abunde comparauimus: ut non minus domi rhodiorum prudentiam quam foris in bello magnitudinem animi admirere. Nos uero & si armis inferiores sumus: a te profecto fortuna: nõ uirtute superamur.

Turcus Rhodiis.

Audio uos Rhodii nũc fossas urbis ingentes: ac triplici uallo muros circumduxisse. portus uero geminos ad mandrachium collossi ferreis artasse cathenis: ut ciuitas ab incursu hostium libera sit: & nos ab oppugnatione uestra deterreamur. Res profecto memoratu dignissima. Quid enim pulchrius: quam libertatẽ patriã: liberos ac parentes: seruata re publica: armis defendere. Sed qui tamen uobis animus est per deos ĩmortales tam ingenti apparatu nostris uiribus terra ac mari obsistere. Post enim Bizantium lesbon: peloponessum: & calcidem expugnatas: uos aliarum potius urbium fatum decet imitari: q̃ in exemplum cladis prebere. nam qui uiribus maiora audent: temeritatis quidem pœnas sepe dederunt.

Rhodii Turco.

Gręcorum nobis captiuitatẽ non tã cõmemorare debes q̃ nos aliis in exemplum uirtutis referre. qui iustiore belli causa meliorem quoq; rerum fiduciam gerimus. te uero semel ad coum: bis etiam armis ad calymnum urbem uicimus. Soldani quoq; Babilonio rum regis uires & arma obsessi profligauimus. Egyp

tiis uero Syris & phenicibus nauarchae Rhodii bel
lum sepe intulerunt. Noli igitur aduersum inumeras
orbis gentes uictoribus fiduciam nobis exprobare:
qui aliorum potius aduersum te animos uirtute no-
stra augeamus: quam ex captiuorum cõmemoratione
terreamur.

Turcus Epiris.

Dirachium: Apoloniam: atq; omne illiricum latus
ab exercitu nostro infestari: nuper ex legatis Molos
sorum cognouimus: atq; uiarum angustias latronib9
obsideri: nichilue intra Macedoniam tutuz esse retu
tulerũt. Nos uero Epiri iam pridem fatis omnia cre-
didimus. ac ius in armis experimur. quamobrem pri
stinae uirtutis memores decere uos magis arbitror
acceptas ulcisci iniurias: quam de his frustra per lega
tos uerba facere. Non eniz oratione: sed bello ius ho
stium propulsanda est:

Epiri Turco.

Si nobis id quidem armis licuisset: acceptas ab hoste
iniurias ulcisci mallemus: quam de his tecum per le-
gatos agere. Sed cum nullis uiribus id assequi ualea
mus: satius quidem esse duximus pacem ab hostibus
petere: quam bellum frustra moliri. Nam recte omia
consilus prouidisse: non tam prudentiae debet quam
fortitudinis uideri. Turcus Dalmatis.

Tributa uobis imperauimus: quae cum sero nimis
exhibeantur: id facere inuitos ostenditis. Aut igitur
fidem uestram; cum opus sit: re nobis comprobate:

aut bello uos hostes declarabimus. minime quidem decere uidetur: in amicicia simulatio.

Dalmatae Turco.

Tarditatem minime nostraꝫ accusare: sed inopiaꝫ debes. nullo enim pacto exhibere tributa possunt: qui nullam cogendi pecunias facultatē habēt. quamobrē minime hostes iudicandi sunt: qui fide tantū in amicos: liberalitate uero nulla ob inopiam utantur.

Turcus Appulis.

Brutiorum urbes atqꝫ onem late appuliam iure belli repetimus: qui ut grecos armis subactos: nostro adiecimus impio: nūc eam quoqꝫ italię oram armis inuadere pamus: quę magna quondam gręcia uocitata ē. vos igitur aborigenes ur̄os pulcherrīe imitati: deditionem facite. turpe quidem uidetur egregiis ciuib9: ab instituto maiorum: ac patrię legib9 desciscere.

Appuli Turco.

Qui omnia ex libidine agunt: uis sibi quid est in armis esse declarant. tu uero & si nos gręcoꝝ calamitatem sequi iubes: non tam nobis eoꝝ leges quam regnū psuadere niteris. sed nullo pacto fieri pōt: ut tibi cęteris ad gr̄am ꝓmptiores reddamur: qui captiuos: oibus a te suppliciis affectos: inter uarios cruciatus crudelissime enecasti. facile enim clementia. liberalitate: & iusticia regna pari solent: difficillīe uero sub tyrānide armis retineri.

Turc9 Brundisinis

Portus nobilissimi ad nauiū receptacula: atqꝫ vrbis vestrę situm: ex legatis Messapiorum cognouimus.

Vos idcirco cum hydruntinis belli socios nobis ad arma pollicemur. Copias nāq3 in Italia3 traicere pa-mus: quibus ingenti comparato exercitu: victoriam cōsequamur. Minime igitur eum uos decet asperna ri: quem ob iustitiam sui diligere possint: atq3 hostes ob arma formidare.

Brundusini Turco.

Non pudet eos te belli nefarii socios in arma euoca-re: quos semper hostes omnium acerrimos habuisti. Detestanda quidem arma tyranni sunt: cui post vic-toriam inter crudelitate3 scelera & libidines: captiuis mox seruiendum est.

Turcus Syracusanis.

Audio uos Syracusani cum Agrigentinis: Messa-nis: & Cataneis aduersum nos: pro restituenda grae-corum libertate: conspirasse. Nos idcirco ex Pelopo nesso copias ingentes Syracusas traicere paramus: ut eos nunc hostes experiamini: quos pri9 socios nullo iure contempsistis.

Syracusani Turco.

Cum gerendi belli fiducia aduersum te arma sumpse rimus: nil temere profecto aggredi in hostem uide-mur. nam qui iustius de imperio certāt: promptiores ad uictoriam redduntur.

Turcus Italiae magistratibus.

Germaniam: Gallias: & Hispania3 aduersum nos cō citasse audio. vosq3 illis ad bellum duces exhibuisse Parum sibi quidem consulere uidētur: qui temere ho

ſtem in pugnam nulla cauſa laceſcunt.

Italiae magiſtratus Turco.

Iuſtiſſima nobis tecum belli cauſa eſt: q ſeuiſſimi tyranni crudelitatem ac ſcelera deteſtantes: arma aduerſum te uelut publicuȝ naturę hoſtẽ ſumpſim9. nec ſolum cum Germanis Gallis Hiſpanis & uniuerſo occidente conſpirauimus: Sed liberas ciuitates etiam p legatos aduerſus Turcorũ gentẽ undiq ſollicitam9. Idcirco perſuaſi a nobis criſtianorum opulentiſſimi Reges coactis ad bellum uirib9 populos in arma cõcitarunt. ut tot crudelitates tuas furorem cedes libidinem incendia & urbium direptioneſ ulciſcantur. ac defenſa hominum libertate: tuis ab iniuriiſ orbẽ uindicemus. Iuſtiſſima quidem arma ſunt: quibus publica omnium ſalus contineatur.

Turcus Regi Ferdinando.

Egregias laudes tuas & inuicti animi magnitudinẽ ac rerum geſtarum gloriam libentiſſime accipio. qui cum totiens bello hoſtes profligaueris: ea ratione uiciſti: ut uictis poſſes ignoſcere. nec ut iuſtiſſimam ultionis iram hoſtis publicus: uerum animi clementiaȝ quiuis in re experiretur. & quod ſummuȝ in principe ducimus: fortuna quippe aduerſa te ſemper inuictum praeſtitiſti: nec in ſecundis rebus elatum. Haec ideo de te libenter cõmemorauimus: quoniam ſepe etiam uirtus in hoſte laudatur.

Rex Ferdinandus Turco.

Et ſi pulcherrimum eſſe ducimus aliquo inſigni me

rito ab hostibus laudari: q eorum uerius probamur testimonio: & amicorum sepe iudicio fallimur. Nos tamen uerbis non tam glorię uoluptatem querimus: quam ut propriam ex rebus gestis laudem assequamur. Hęc uero libentissime complector: eum tibi me uideri: quem simul hostes ob uirtutem admirari: & ciues ob iustitiam colere possint.

Turcus Siculis.

Cartaginensium duces: quibus olim cum Romanis de impio orbis diu certatū ē: multis uos sepe cladib9 afflixere. q ptiū studia secutos: egre in fidem retinerent. Nūc uero subsidia Rhodiis ad halicarnassum misisse audio. & cōmeatus omnes ad belli usuʒ manibus onerariis comportasse. Vos igitur hostes publicos bello declarabimus. ut qui nos frustra leserint: temeritatis penas luere cogantur. Non enim solum nobis tutum est ab aliorum iniuriis uindicare: sed hostibus etiam formidolosum.

Siculi Turco.

Nec cōtra te arma sumpsim9: quos nūc Rhodiis subsidia in halicarnasso misisse arguis: nec quempiā affecisse iniuria uidemur: si crudelissimo tyranno sociorū auxilia fidemq; anteponimus. Noli igitur maiorum pfidiam Siculis obiicere: qua quidem omnibus ipse fidem datam ac iusiurandū semp uiolaueris. nec eos minis pterrere debes: quibus promptius est ad arma iniurias quam ad uerba referre.

Turcus Alexandrinis.

Mercatoribus vestris Alexandrini pontum omnez & Asiã interdiximus. Nam cum Bitiniorum vrbes ere alieno opprimerentur: legatos ad me Callipolis questum misere. Insuper negotiatorum vsuras detestantes: quibus ciuitatum pecuniae exbauriãtur. Sanctius nobis igitur visum est: ad multorum potius: q̃z ad paucorum vtilitatem respicere.

Alexandrini Turco.

Et si minime ad nos pertinere uideatur: tecũ de priuatis rebus cognoscere: si tamen eadem gesta fuerunt aut tentata quae scribis: nec gratiam a nobis: nec odium in hac re promereris. Cuicq͂ eniz pro arbitrio res sua agitur.

Turcus Tartaris.

Quod multis sepe usu euenit: ut uel metu aliquo aut necessitate in alios plerumcq͂ deteriores fiant. uobis quippe natura loci tribuit omnium fore pessimos: q uelut incondita uulgi barbaries nullis legibus tenemini. Cum tamen ad nos pecunias nec in tempore legatos miseritis: illas quidem exhibere nobis per uiz debere ostenditis.

Tartari Turco.

Stultum est profecto te a nobis exigere: qui aliorum spoliis ac rapto uiuam9. atcq͂ ab his legationẽ frustra expectas: q nõ orandi studiũ: sed belli gerendi curaz foris suscipiũt. mores p̃terea nostros iaz admirari nequaquã debes: cum parum absint a ritu ferarum. Nã q maiorꝝ ĩstituto ius ipsum in armis habent: cedibus

preda ac rapinis pro legibus utuntur.

Turcus Atheniensibus.

Gynnasia uestra athenienses: quibus florentissimam rem publicam eximiasque philosophie laudes assecuti estis: nos maxime hortari uidentur: ut urbi uestre ignosceremus. cum propter maiorum sapientiam ac dignitatem: tum etiam ob studia bonarum artium: quas simul inuentas athenis ac perfectas accepimus. sed cum uestrum semper in me odium ipse considero: beneficiis quidem uos potius irritare: quam ad gratiam promptiores mihi reddere uideor. Idcirco agros eleusine incendio late depopulati: a pyreo ad megaras in predam militum diuisimus. mox vrbem etiam pari fato direpturi. hostis enim clementiam sepe vincit delicti magnitudine.

Athenienses Turco.

Non odio quidem aduersum te nitimur. Quid enim salua nobis libertate esse potest. sed pro patria liberis ac parentibus: quibus omnia debentur: arma sumpsimus. nec tecum hostiliter agere uidemur: si nostra defendimus: cum tu aliena oppugnes. Sed quid te maxime deceat respicere oportet. nunquid ipsi deliquerimus. Ignouit Sylla athenis bis etiam Alexander uenia dignatus est. Que uero tua dici uictoria potest: si nos belli premium perdideris. debes igitur nos potius in exemplum pietatis seruare: quo tibi facile omnium animos ad gratiam conciliabis: quam crudelitatem libidinem & furorem in captiuos ostendere: quibus grecos aduersum te odio concitabis. Nos tamen quibus

nulla ulterius belli fiducia est: nisi uenia dignaberis extrema fortiter audebimus. Quid enim pulchrius est: aut in humanis unquam iucundius esse potest: q̃ʒ egregios ciues atq; domesticos pro salute omnium se se intrepidos morti exponere.

Turcus Thebanis.

Direptionem Athenarum uos egre Thebani pertulisse audio. quos & belli socios & consiliorum in me participes extitisse iam pridem persuasimus. Vobis igitur: quibus ingens hostium metus incessit ideʒ rerum exitus fata debentur: paresq; atheniensibus calamitates. Haec ideo significauimus: ut metu prius & scelerum conscientia mox uero grauioribus suppliciis torqueamini.

Thebani Turco.

Deletis Atheniensibus non solum Thebanis animos: uerum & graecis omnibus: quorum sepe libertatis auctores extitimus: uires ad bellum auxisti: qui armorum rabie uersi in furorem: te quidem in tot scelerum penas ultro reposcant. Solet etenim plerumq; afflictis rebus ultima fati necessitas cecam quoq; miseris salutem polliceri. nec facile tyranno parere consuescunt. qui aliis imperare didicerint.

Turcus Lacedemoniis.

Exercitum Lacedemonii: quem ad spartam oppugnandam sub Cleandro misimus: formidare uos audio. in quo peditum. M. xx. delecta comparauimus Equitum uero leuis armaturae. viii. quorum etiam

virtus in bello eximia·ac fides non tam ſepe nobis ſpectata eſt:quam hoſtibus formidoloſa. Vos igitur tot fortunae calamitatibus affectos:ad rem publicã ac ciuium ſalutem reſpicere oportet·ne ſi priſtina maiorum virtute bellum uobis ſupra vires aduerſuꝫ noſ gerendum ſit:mox temeritatis penas luere cogamini Pulchrum enim eſt gratiam in hiſ ab hoſte promereri:quae ſi facere recuſamus: ad ea mox tamen inuiti compellimur.

Lacedemonii Turco.

Cleandro apud laconaſ cum vniuerſo exercitu noſtro deditionem noſmet ſponte fecimus. Tutius enim lacedemonii eſſe duxerunt hoſtium conſilia admittere: quom ſalubriora uiderentur:quam arma experiri·nec viſa nobis potior victoria eſt:quam nullo reipublicę detrimento patriam ab incendio belli ſeruaſſe.

Epiſtolę magni Turci finiũt:a Laudinio equite hieroſolimitano editę.

De Hermofrodita per·d. An. Parnormitanum.

Carmen decaſticon.

Cum mea me genitrix grauido geſtaret in aluo
Quid pariat fertur conſuluiſſe deos
Mas ſibi phebus ait:mars foemina:iunoq; neutruꝫ
Cumq; forem natus hermofroditus eram
Querenti letum Iuno ait:occidet armis.
Mars cruce phebus aquis ſors rata quaeq; tulit.

Arbor obumbrat aquis conſcendo decidit enſis
Quem tuleram caſu labor & ipſe ſuper
Pes heſit ramis ſubiit caput amne tuliꝙ
Foemina vir neutrum flumina tela crucem.





